

ANTSLA VALLA EELARVESTRAATEEGIA

aastateks 2022-2025

1. Eelarvestrateegia olemus

Antsla valla eelarvestrateegia koostamise eesmärk on tagada eelarvepoliitika jätkusuutlikkus ning muuta vallavalitsuse tegevus valla allasutuste ja valdkondlike arengute suunamisel tulemuslikumaks. Eelarvestrateegia annab ülevaate Antsla valla arvestusüksuse finantsseisust, prognoosib tuleviku rahavoogude kujunemist, sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed ja mängib läbi võimalikud riskistsenaariumid ehk võimaldab teha otsuseid arengu kavandamisel.

Eelarvestrateegia on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast tulenev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegia on koostatud arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegiat uuendatakse igal aastal, täpsustades varasemas eelarvestrateegias kajastatud jooksva aasta ja kolme eelseisva aasta prognoose ning lisades neljanda aasta prognoosid. Eelarvestrateegia kinnitatakse volikogu poolt ja esitatakse Rahandusministeeriumile.

Antsla valla eelarvestrateegia on koostatud vastavalt Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFs) nõutud koosseisus ja kujul.

Koostamise lähtealuseks on Antsla valla arengukava 2019-2030, Statistikaameti, Eesti Töötukassa ja Rahandusministeeriumi andmed ning majandusprognoos

Eelarvestrateegia aastateks 2022-2025 on koostatud tekkepõhiselt. Tekkepõhises eelarves kajastatakse tehingud vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse.

Vastavalt KOFs-le jaotatakse eelarvestrateegia järgmisteks osadeks: põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud, investeerimistegevus, finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus

2. Majanduslik olukord riigis

Kohalike piirangute vähesus, naaberriikide majanduste vastupidavus ja riiklikud toetusmeetmed on aidanud Eesti majandusel tervikuna kriisiga suhteliselt hästi toime tulla. Eesti 2020. aasta majanduslangus (-2,9%) oli kaks korda väiksem kui ELis keskmiselt ja jäi sarnaselt teiste riikidega kardetust väiksemaks. Eesti majandust toetas lähemate kaubanduspartnerite vastupidavus, samuti olid siseriiklikud piirangud majandustegevusele ja inimeste liikumisele 2020. aasta keskmisena Eestis ELi võrdluses kõige leebemad. Kriisi esimestel kuudel oli ettevõtetele suureks abiks töötasu hüvitamise meede.

Tööturg näitas kriisis paindlikkust, mis väljendus töötuse kiires tõusus, samas keskmise palga kasv aeglustus vaid ajutiselt. Vaatamata palgatoetusele reageeris Eesti tööturg kiiresti ning töötuse kasv oli eelmisel aastal kiiremaid ELis. Majanduse ja piiride avanedes hakkab töötus Eestis vähenema alates kolmandast kvartalist, kuid ei jõua oma kriisieelsele madalale 4% tasemele ka 2025. aastaks. Töötuse laiapõhjalisele suurenemisele vaatamata langes keskmine palk vaid kõige enam kannatanud tegevusaladel ning keskmise palga kasv sellel ja järgmisel aastal kiireneb.

Palgakasv püsis üllatuslikult tugev, kuid see peegeldab kriisi olemust – olukord on väga kehv piiratud tegevusalades. Palgakasv aeglustus oluliselt eriolukorra ajal, kuid alates suvest on paljude tegevusalades mõõdukas palgakasv jätkunud. Avaliku sektori töötajaid mõjutas kriis vähem, kuid kärpesurved piiravad palgakulude kasvu edaspidi. Alates järgmisest aastast veab palgakasvu

erasektor. Käesoleval aastal võib oodata palgakasvu mõningast kiirenemist eelmise aastaga võrreldes.

Rahandusministeeriumi prognoos näeb ette majanduse kiiret taastumist aasta teisest poolest alates. 2021. aasta esimeses pooles takistavad majanduse taastumist endiselt tegevus- ja liikumispiirangud. Kui vaksineerimine läheb plaanipäraselt ja nakkusoht taandub, peaks 2021. aastal taas kasvu näitama kõik tegevusalad peale ehituse ning majanduse kriisieelne tase saavutatakse aasta lõpuks. Tarbimise languse on tinginud eelkõige piirangud elanike liikumisele, kogunemisele ja teenindustevõtete äritegevusele. Eratarbimise langus 2020. aastal (2,5%) jäi mõnevõrra väiksemaks kui majanduslangus tervikuna (2,9%).

Rahandusministeeriumi 2021. a kevadine majandusprognoos:

	2020 tegelik	2021 prognoos	2022 prognoos	2023 prognoos	2024 prognoos	2025 prognoos
Reaalse SKP aastakasv %	-2,9	2,5	4,8	3,2	3,1	2,9
Tööpuudus %	6,8	8,0	7,3	6,6	6,2	6,0
Inflatsioon %	-0,4	2,0	2,1	2,0	1,9	1,9
Palgakasv %	2,9	3,9	5,6	5,1	4,9	4,7
Valitsussektori:						
tulud kokku (mln €)	10 928	11 883	12 210	12 919	13 363	13 810
kulud kokku (mln €)	12 233	13 606	13 441	13 922	14 172	14 469
ülejääk/puudujääk (mln €)	-1 305	-1 723	-1 231	-1 003	-809	-659
nominaalne eelarvepositsioon (% SKP)	-4,8	-6,0	-4,0	-3,1	-2,4	-1,9
struktuurne eelarvepositsioon (% SKP)	-3,6	-5,5	-3,7	-2,9	-2,3	-1,8
kumulatiivne struktuurne eelarvepositsioon (% SKP)	-6,3	-11,5	-14,5	-16,6	-18,1	-19,2
võlakoorumus (% SKP)	18,2	21,4	24,9	27,7	28,5	28,8
reserv kokku (%SKP)	11,3	8,1	7,5	7,6	7,4	7,1

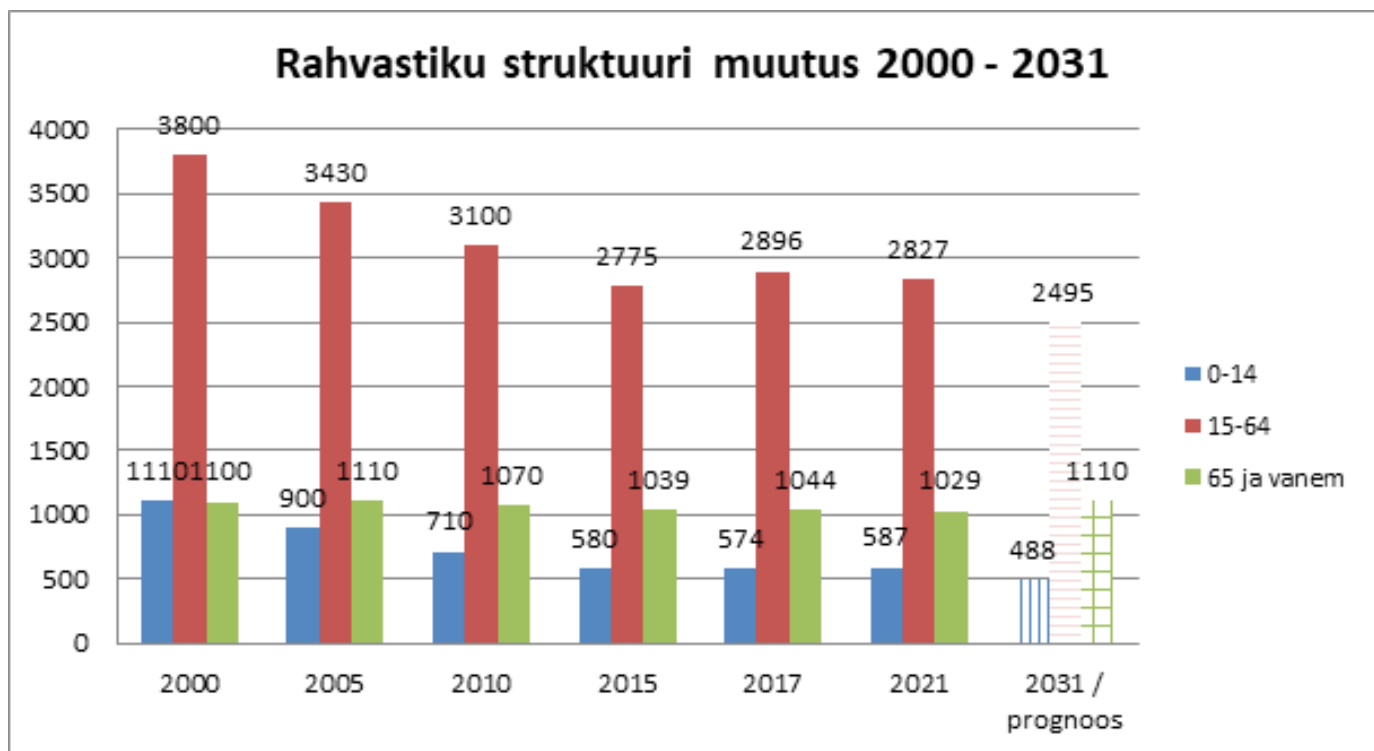
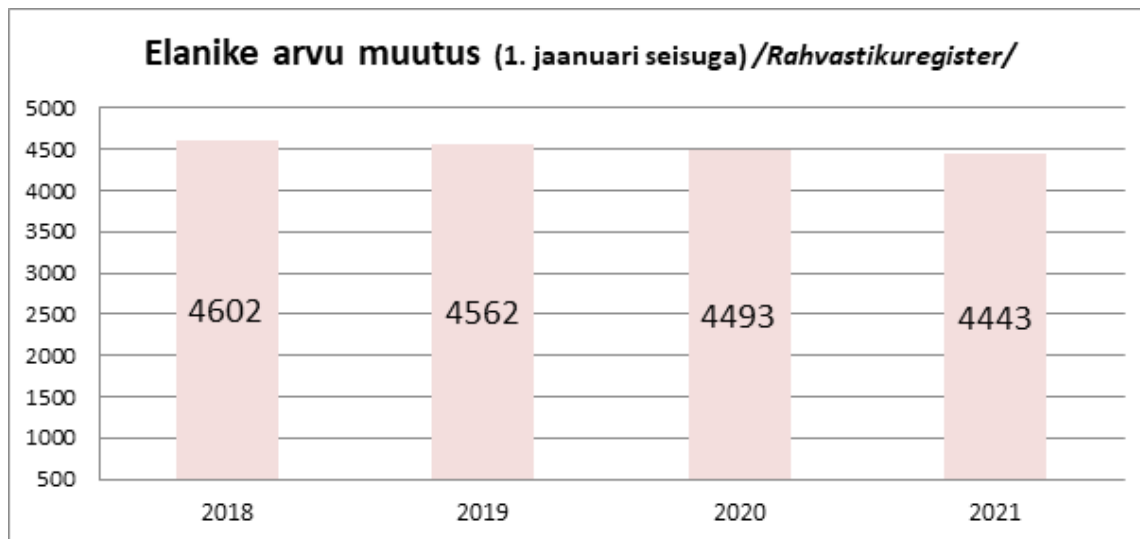
<https://www.rahandusministeerium.ee/et/riigieelarve-ja-majandus/majandusprognoosid>

3. Majanduslik olukord Antsla vallas

Antsla vallas asub vallasisene linn, kaks alevikku ja 38 küla. Antsla valla pindala on 410 km². Valla pikaajalisi rahvastikuprotsesse iseloomustab elanikkonna vähenemine ning rahvastiku vähenemine. 2021. aasta jaanuaris oli vallaelanike keskmine vanus 47. jaanuaris 2021 (*Rahvastikuregister*). Prognoosi kohaselt on elanike arv vallas aastaks 2030 vähenenud 3800 ning 2040 aastaks 3300 -ni. Viimasel kolmel aastal 2018 -2020 ning ka jooksva aastal on elanike arvu vähenemine aeglustunud. Seega on võimalus, et elanikkonna vähenemine ei kulge prognoositule vastavalt.

Kui viimastel aastakümnetel on tööealise elanikkonna osakaal rahvastikust püsinud muutumatuna pisut isegi suurenedes, siis lähiaastatel hakkab see kahanema.

Rännet arvestamata väheneb tööealise (15-64) elanikkonna arv järgneva 10 aasta jooksul enam kui 300 inimese võrra. See tähendab omavalitsusele maksumaksjate arvu ja tulubaasi mõningast vähenemist.

Palgatöötajate keskmine brutotulu kalendrikuus oli Statistikaameti andmetel:

	2021 II kv	2020.a	2019. a	2018. a
Eestis	1 538 eurot	1 448 eurot	1 407 eurot	1 234 eurot
Võru maakonnas	1 194 eurot	1 169 eurot	1 113 eurot	1 055 eurot
Antsla vallas		1 155 eurot	1 088 eurot	1 014eurot

Keskmine brutotulu kuus kasvab Eestis keskmiselt pisut kiiremini kui Antsla vallas, mis tähendab pidevat sissetulekute vahe kasvu Antsla valla kahjuks. Kirjeldatud olukord võib avaldada ka mõningast survet Antsla vallas väljarändele.

	2020	2019	2018
maksumaksjate aastakeskmine arv ¹	1919	1963	1895
tulumaksu laekumine ¹	3081 906	2 963 619	2 716 735
töötute aastakeskmine arv ²	170	125	135

¹ - Maksu- ja Tolliamet

² - Eesti Töötukassa

Antsla valla tähtsamad finantsnäitajad

	2 020	2019	2018
Bilansi näitajad			
Varad	15 179 320	11 187 604	9 939 064
Kohustused	3 741 338	1 639 709	1 790 382
Netovara	11 437 982	10 197 895	8 148 682
Tulemiaruaande näitajad			
Tegevustulud	7 026 670	7 413 589	6 525 972
Tegevuskulud	6 253 761	6 263 898	5 622 653
Tulem	772 909	1 149 691	903 319
Muud näitajad			
Likviidsus*	1,44	0,38	1,09
Lühiajaline maksevõime**	1,93	1,56	1,91
Kapitaliseerituskordaja***	0,25	0,14	0,2
Piirmäärade täitmine arvestusüksuse konsolideeritud näitajate alusel			
Põhitegevuse tulem****	1 489 507	988 394	860 195
Piirmäärade täitmine arvestusüksuse konsolideerimata näitajate alusel			
Põhitegevuse tulem****	1 489 867	988 649	861 608
Netovõlakoormus*****	1 487 944	767 767	513 328

* Likviidsus - likviidsed varad (raha ja hoiused) / lühiajalised kohustised.

** Lühiajaline maksevõime - käibevara / lühiajalised kohustised.

***Kapitaliseerituskordaja - pikaajalised kohustised / põhivara.

**** Põhitegevuse tulem - põhitegevuse tulude (tegevustulud - saadud toetused põhivara soetuseks - põhivara müügikasum) ja kulude (tegevuskulud - antud toetused põhivara soetuseks - põhivara käibemaksu kulu - põhivara amortisatsioon ja allahindlus) vahe, ei tohi olla negatiivne.

***** Netovõlakoormus - laenukohustuste ja likviidsete varade (raha ja hoiused) vahe, piirmäär põhitegevuse tulude kogusumma, kui see on väiksem kui 6-kordne põhitegevuse tulude ja kulude vahe, vastasel korral kas 6-kordne põhitegevuse tulude ja kulude vahe või 60% põhitegevuse tuludest, olenevalt sellest, kumb neist on suurem.

Kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema arvestusüksuse netovõlakoormus võib ulatuda:

1) aastatel 2020–2024 80 protsendini vastava aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kümnekordne vahe on väiksem kui 80 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;

2) 2025. aastal 75 protsendini sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja

põhitegevuse kulude üheksakordne vahe on väiksem kui 75 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;

3) 2026. aastal 70 protsendini sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kaheksakordne vahe on väiksem kui 70 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;

4) 2027. aastal 65 protsendini sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude seitsmekordne vahe on väiksem kui 65 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

Põhitegevuse prognoos

TULUD

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias vastavalt KOFS-ile järgmisi tulusid:

- maksutulud (tulumaks ja maamaks)
- tulud kaupade ja teenuste müügist;
- saadavad toetused (tasandusfond ja toetusfond)
- muud tegevustulud.

	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	6 885 959	6 769 745	6 869 290	6 967 955	7 069 600	7 174 250
<i>Maksutulud</i>	<i>3 228 125</i>	<i>3 339 000</i>	<i>3 434 790</i>	<i>3 533 455</i>	<i>3 635 100</i>	<i>3 739 750</i>
sh tulumaks	3 081 906	3 193 000	3 288 790	3 387 455	3 489 100	3 593 750
sh maamaks	146 219	146 000	146 000	146 000	146 000	146 000
<i>Tulud kaupade ja teenuste müügist</i>	<i>266 065</i>	<i>305 000</i>	<i>305 000</i>	<i>305 000</i>	<i>305 000</i>	<i>305 000</i>
<i>Saadavad toetused tegevuskuludeks</i>	<i>3 381 896</i>	<i>3 121 245</i>	<i>3 125 000</i>	<i>3 125 000</i>	<i>3 125 000</i>	<i>3 125 000</i>
sh tasandusfond	1 087 230	1 062 882	1 065 000	1 065 000	1 065 000	1 065 000
sh toetusfond	2 132 254	1 898 363	1 900 000	1 900 000	1 900 000	1 900 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	162 412	160 000	160 000	160 000	160 000	160 000
<i>Muud tegevustulud</i>	<i>9 875</i>	<i>4 500</i>	<i>4 500</i>	<i>4 500</i>	<i>4 500</i>	<i>4 500</i>

Tulumaks

Kõige olulisem tuluallikas on üksikisiku tulumaks, mis moodustab põhitegevuse tuludest ligikaudu poole. Füüsilise isiku tulumaksust laekub valla eelarvesse alates 2020. aastast 11,96%. Üksikisiku tulumaksu laekub palgatuludelt, juriidilise isiku juhtimis- ja kontrollorgani liikmetelt, töövõtulepingute alusel makstavatelt tasudelt, vanemahüvitiselt, töökaotusega seotud hüvitistelt ja muudelt väljamaksetelt. Tulumaksu laekumist mõjutavad muutused maksumaksjate arvus, sissetulekute muutus ja riigi poolt määratud eraldise suurus. Strateegiaperioodil on tulumaksu kasvuks arvestatud 3%.

Maamaks on riiklik maks, mis on kehtestatud maksukorralduse seaduse ja maamaksuseaduse alusel. Maamaks sõltub riigi poolt kehtestatud maa maksustamishinnast maamaksu tsoonis ja maamaksu määrast, mis on vastavalt Maamaksuseaduse alusel maksimaalselt 2,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas. Kohaliku omavalitsuse volikogul on õigus diferentseerida maamaksu määra vahemikus 0,1-2,5 ja kehtesta alates 01. jaanuarist 2013 maksusoodustusi. Maamaksu määramise aluseks olev maksustamishind on kehtestatud 2001.aastal riigi poolt teostatud hindamise alusel. Maamaksu määrad on kehtestatud Antsla vallavolikogu poolt:

(1) Maksumäär 2,2 % maa maksustamishinnast aastas.

(2) Põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksumääraks on 2,0% maa maksustamishinnast aastas.

Maamaksust laekuv tulu on perioodil 2022-2025 planeeritud stabiilsena.

Tulud kaupade ja teenuste müügitulu moodustab põhitegevuse tuludest 4,5 % ja strateegias olulist kasvu planeeritud ei ole

Tuludena kaupade ja teenuste müügist mõistetakse laekumisi sotsiaalasest majandustegevusest, haridusasutuste majandustegevusest, haridusteenuse ja muusikakooliteenuse eest teistele omavalitsustele, vallale kuuluvate ruumide üüri- ja renditulused, laekumisi kultuuri- ja spordiasutuste majandustegevusest, laekumisi õiguste müügist.

Vanemate poolt osaliselt kaetavate õppevahendite kulude määrad on kinnitatud volikogu poolt. Lapse toidukulu lasteaia katab täies ulatuses lapsevanem. Toidukulu päevamaksumuse otsustab hoolekogu ja kinnitab asutuse juht. Antsla Vallavalitsuse määrusega kinnitatakse igal aastal munitsipaalkoolide, huvikooli ja lasteaia õpilaskoha tegevuskulu arvestuslik maksumus järgmiseks aastaks, mis on aluseks arvlemisel teiste omavalitsustega.

Tasandusfondi koefitsiendid määratakse igal aastal Vabariigi Valitsuse määrusega. Tasandusfondi suurus sõltub elanike arvust, kohaliku omavalitsuse arvestuslikust keskmisest tegevuskulust, tulumaksu laekumisest ja arvestuslikust maamaksust. Tasandusfondi osakaal põhitegevuse tuludest on ligikaudu 15,5%.

Toetusfondi moodustavad riigi poolt eraldatavad vahendid kohalike teede hoiuks, hariduskuludeks, sotsiaalkuludeks ja -toetusteks. Kõige suurem toetusfondi osa on toetus hariduskuludeks. Toetus on ette nähtud õpetajate, koolijuhtide, tugispetsialistide personalikuludeks, koolituseks, õppevahendite soetamiseks, lasteaiaõpetajate palgatoetuseks, koolilõuna toetuseks, huvihariduse toetamiseks. Sotsiaaltoetused on ette nähtud toimetulekutoetuseks, asendus- ja järelhooldusteenuseks, puuetega lastele abi osutamise toetuseks ning sotsiaaltoetuste ja teenuste osutamiseks. Toetusfondi osatähtsus põhitegevuse tuludest on keskmiselt 28 %. Toetusfondi eraldused täpsustuvad iga eelarveaasta algul ja vastavalt sellele muutuvad ka tegevuskulud.

Saadavad toetused tegevuskuludeks

Sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks laekuvad põhiliselt projektipõhiselt ning on seetõttu raskesti prognoositavad. Eelarvestrateegia perioodiks on tulused prognoositud 160 000 eurot aastas.

Muude tegevustulude all kajastuvad laekumised vee erikasutusest ja maavarade kaevandamise tasu.

KULUD

Põhitegevuse kuludena kajastatakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist antavaid toetusi, personalikulud, majandamiskulud ja muid kulud.

	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	5 396 093	5 497 850	5 680 600	5 817 115	5 957 150	6 100 895
Antavad toetused tegevuskuludeks	236 813	264 600	267 200	269 900	272 600	275 300
Muud tegevuskulud	5 159 280	5 233 250	5 413 400	5 547 215	5 684 550	5 825 595
sh personalikulud	3 394 550	3 449 190	3 552 600	3 659 245	3 769 020	3 882 090
sh majandamiskulud	1 764 395	1 783 560	1 810 300	1 837 470	1 865 030	1 893 005
sh muud kulud	334	500	50 500	50 500	50 500	50 500

Antsla valla põhitegevuskuludest on suurima osakaaluga personalikulud, moodustades keskmiselt 62% tegevuskuludest, järgnevad majandamiskulud 32%, antavad toetused 5% ning muud tegevuskulud (reservfond) 1%.

Antavad toetused on planeeritud strateegiaperioodiks 1% tõusuga igal perioodil.

Keskmine palga kasv strateegiaperioodil on 3,0 % aastas.

Majanduskulude kasvuks on planeeritud 1,5% tõus igal perioodil.

Eelarvestrateegia peab olema kooskõlas arengukavaga ja eelarvestrateegias kavandatu peab nelja aasta perioodis peegeldama strateegilisi arengusuundi ja eesmärke. Strateegiliste suundade ja eesmärkide täitmiseks planeeritakse eelarvestrateegias investeringuid, kuid ka muid vallale olulisi tegevusi.

Arengukavas seatud eesmärgid valdkondade lõikes:

Hariduse ja noorsootöö arendamisel panustatakse põhi- ja gümnaasiumihariduse säilimisele ja arendamisele piirkonnas. Selle raames on olulisemateks investeringud Antsla koolihoone renoveerimisel.

Kultuuri, spordi ja vaba aja võimaluste arendamisel on olulisemaks Linda rahvamaja hoone renoveerimine. Rajada kasumetsa terviserajale kunstlume tootmise süsteem.

Sotsiaalhoolekande ja tervishoiu valdkonna suurim investering on sotsiaalteenuste keskuse rajamine.

Avalike teenuste arendamise raames ning vallavalitsuse ja vallavolikogu töökorralduse tõhustamiseks on trepikodade ja väljapääsude vastavusse viimine päästeameti nõuetega.

Elukeskkonna arendamisel on olulisemad investeringud seotud vee ja kanalisatsiooni valdkonnaga. Tähtis on jätkata kergliiklusteede väljaehitamisega suuremate keskuste vahel. Iga-aastaselt investeeritakse vallateede korrashoidu ning viiakse mustkatte alla olulisemad suurema liiklusköormusega teed ja tänavad.

Avaliku ruumi arendamisel on olulisemaks investeringuks Antsla keskväljaku tervikliku kujundusprojekti koostamine ja selle elluviimine.

Turismi ja mainekujunduse valdkonnas on oluline aidata edendada koostööd juba toimivate sihtkohtade vahel, luues seeläbi suuremat sünergiat. SA Pokumaa liikmena aidata leida vahendeid Pokumaa teemapargi edasiarendamiseks. Töötada välja Antsla valla ühtne mainekujunduskava ja kohaturundusstrateegia.

Avatud ja kaasava juhtimise arendamise eesmärgiks on suurendada elanikkonna huvi vallas toimuva vastu, kaasates kogukonnad nende elukeskkonda puudutavate otsuste tegemise Rakendada E-riigi Akadeemia poolt selleks koostatud soovitusi.

Investeerimistegevus

Investeerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente:

- põhivara soetus ja müük;
- finantsvarade soetus ja müük;

- saadav ja antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks;
- finantstulud ja –kulud.

Investeeringute finantseerimiseks on võimalik kasutada kolme allikat: omavahendeid, laenude võtmist ning toetuseid.

Eelarvestrateegias kajastatakse investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega. Strateegias ei ole kajastatud väiksemamahulisi investeeringuid. Investeeringute finantseerimiseks on võimalik kasutada kolme allikat: omavahendid, laen ja toetused. Üldjuhul nõuavad toetused omaosaluse olemasolu. Investeeringute kavandamisel on lähtutud võimalike saadaolevate toetusmeetmete avanemisest.

Eelarve tulud ja kulud on arvestatud selliselt, et vallal oleks piisav investeeringuvõime.

Investeeringute võimekus peaks olema selline, et eelarve tulem tagab eelnevalt võetud laenude teenindamise ja uute investeeringute teostumise. Tulenevalt laenude tagasimaksetest ei ole vaba raha piisavalt, et ehitada suuremaid objekte omavahenditest. Nende käiku andmiseks tuleb võtta täiendavat laenu või leida teisi võimalusi. Investeerimistegevuse all kavandatakse vahendid laenude intressimakseteks.

	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Põhitegevuse tulem	1 489 867	1 271 895	1 188 690	1 150 840	1 112 450	1 073 355
Investeeringustegevus kokku	-2 514 731	-1 535 420	-2 053 650	-2 427 500	-1 681 850	-689 900
Põhivara müük (+)	1 419	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Põhivara soetus (-)	-2 119 474	-2 094 570	-2 850 000	-2 300 000	-2 500 000	-500 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-1 979 392	-1 416 048	-1 870 000	-1 930 000	-1 300 000	-500 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	140 082	735 000	980 000	370 000	1 200 000	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-71 223	-159 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-444 200	0	-73 600	-390 600	-277 700	-88 000
Finantstulud (+)	116	150	100	100	100	100
Finantskulud (-)	-21 451	-32 000	-25 150	-22 000	-19 250	-17 000

Strateegiasse kavandatud investeeringud on vastu võetud Antsla Vallavolikogu 14. september 2021 määrusega lisa nr 2 „Antsla valla investeeringute kava 2022-2025”

Investeeringustegevus valdkondade lõikes aastatel 2021-2025

Investeeringuobjektid*	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	129 000	50 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	129 000	50 000			
04 Majandus	653 000	520 000	600 000	500 000	500 000
<i>sh toetuse arvelt</i>			70 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	653 000	520 000	530 000	500 000	500 000
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	592 380	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	345 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	247 380				
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	447 290	600 000	600 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	333 520	100 000	300 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	113 770	500 000	300 000		
09 Haridus	272 900	1 680 000	1 100 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	8 000	680 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	264 900	1 000 000	1 100 000		
10 Sotsiaalne kaitse	0	0	0	2 000 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>				1 200 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				800 000	
KÕIK KOKKU	2 094 570	2 850 000	2 300 000	2 500 000	500 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	686 520	780 000	370 000	1 200 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 408 050	2 070 000	1 930 000	1 300 000	500 000

Investeeringuobjektid aastatel 2021-2025

Investeeringuobjektid*	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
01 Vallamaja parendamine (varuväljapääs-trepikoda)	0	50 000	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		50 000			
01 Vallamaja parendamine, transpordivahendi soetus	129 000	50 000	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	129 000	50 000			
04 Antsla valla teede ja tänavate renoveerimine ja ehitamine vastavalt teehoiukavale	613 000	500 000	500 000	500 000	500 000
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	613 000	500 000	500 000	500 000	500 000
04 Maratinurga tööstusala arendamine Taberlaane külas(Kobela II)	0	20 000	100 000	0	0
sh toetuse arvelt			70 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		20 000	30 000		
04 Maratinurga tööstusala arendamine maa ost, detailplaneering	40 000	20 000	100 000	0	0
sh toetuse arvelt			70 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	40 000	20 000	30 000		
06 Antsla Kreutzwaldi tn 1 korterite1 ja 2 parendamine	9 100	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	9 100				
06 Tänavavalgustuse taristu renoveerimine	583 280	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	345 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	238 280				
08 Mänguväljakute rajamine	40 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	8 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	32 000				
08 Linda rahvamaja renoveerimine	4 800	400 000	600 000	0	0
sh toetuse arvelt		300 000	300 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	4 800	100 000	300 000		
08 Antsla Keskväljaku projekteerimine	36 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	36 000				
08 Antsla linnakeskuse (avaliku ruumi) väljaehitamine	0	200 000	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		200 000			
08 Jõusaali inventari soetus	13 500	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	3 500				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	10 000				

Investeeringuobjektid*	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
01 Vallamaja parendamine (varuväljapääs-trepikoda)	0	50 000	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		50 000			
08 Antsla Kultuuri ja Spordikeskuse osaline rekonstrueerimine, transpordivahendi soetus	238 050	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	204 182				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	33 868				
08 Antsla Antsla Noortekeskuse ruumide rekonstrueerimine	114 940	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	109 840				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	5 100				
09 Madalseiklusraja rajamine Lusti lasteaeda	20 600	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	8 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	12 600				
09 Antsla Gümnaasiumi B korpuse etapiviisiline rekonstrueerimine	75 900	1 680 000	1 100 000	0	0
sh toetuse arvelt		680 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	75 900	1 000 000	1 100 000		
09 Huvitegevuse parendamiseks- Antsla Kultuuri- ja Sordikeskuse lavavalgustuse kaasajastamine	26 400	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	26 400				
09 Kuldre kooli katlamaja rekonstrueerimine	150 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	150 000				
10 Sotsiaalteenuste keskuse rajamine sh erivajadustega inimeste päevakeskus	0	0	0	2 000 000	0
sh toetuse arvelt				1 200 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				800 000	
KÕIK KOKKU	2 094 570	2 850 000	2 300 000	2 500 000	500 000
sh toetuse arvelt	678 522	980 000	370 000	1 200 000	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	1 416 048	1 870 000	1 930 000	1 300 000	500 000
06 Investeeringud vastavalt Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise kavale (AS Võru Vesi investeeringute kava) AKTSIATE SOETUS	0	73 600	390 600	277 700	88 000
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		73 600	390 600	277 700	88 000

6. Finantseerimistegevus ja likviidsed varad

Likviidsed varad kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse tähenduses on raha ja pangakontodel olevad vahendid, rahaturu- ja intressifondide aktsiad ja osakud ning soetatud võlakirjad. Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse likviidsete varade muutuse eelarveosas vastavalt plussi või miinusega. Likviidsete vahendite olemasolu kergendab valla rahavoogude planeerimist ning uute laenukohustuste võtmist kuna vähendab netovõlakoormust.

Finantseerimistehingud on eelarve põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe katmiseks teostatavad finantstehingud: laenude võtmine ja võetud laenude tagasimaksmine. Võetavate laenude kavandamisel tuleb hoida netovõlakoormus alla lubatava maksimaalse määra. See võimaldab tagada finantssuutlikkuse tulevaste projektide omafinantseerimiseks

	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Finantseerimistegevus	1 814 062	-300 688	-288 320	1 271 835	569 546	-221 785
Kohustiste võtmine (+)	1 995 000	0		1 535 100	819 700	
Kohustiste tasumine (-)	-180 938	-300 688	-288 320	-263 265	-250 154	-221 785
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	1 431 352	-564 213	-1 153 280	-4 825	146	161 670
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	642 155	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 722 559	1 158 346	5 066	241	387	162 057
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	3 210 503	2 909 815	2 621 495	3 893 330	4 462 876	4 241 091

Finantsdistsipliini tagamine

Finantsdistsipliini tagamiseks sätestab kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus finantsdistsipliini tagamise meetmed, milleks on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja kinnipidamine netovõlakoormuse ülemmäärast.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peab olema null või positiivne. Põhitegevuse tulude ja kulude tasakaalu nõudest kinnipidamise nõue on täidetud. Põhitegevuse tulem on positiivne. Tulemi prognoosil 2022.–2025. aastaks on järgitud eelarve planeerimisel konservatiivset joont. Positiivne põhitegevuse tulem on saavutatav vaid kulude kokkuhoiuga.

Põhitegevuse tulem peaks katma võetud laenukohustuste tasumise ja lisaks võiks jääda vahendeid investeeringute teostamiseks. Kohaliku omavalitsuse üksuste finantsautonoomiat piirab keskvalitsuse poliitika. Eelkõige on probleemiks, et omavalitsused saavad mõjutada vaid väikest osa oma tuludest, nende võimalused ise tulu teenida on piiratud ning vahendid jagunevad omavalitsuste vahel ebaühtlaselt.

Netovõlakoormus on võlakohustiste ja likviidsete varade suunamata jäägi vahe. Netovõlakoormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude 10-kordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude 10-kordne vahe on väiksem kui 80% vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakoormus ulatuda kuni 80% vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest. 2025. aastal on netovõlakoormuse ülempiir 75% põhitegevuse tuludest.

	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	6 885 959	6 769 745	6 869 290	6 967 955	7 069 600	7 174 250
Põhitegevuse kulud kokku	5 396 093	5 497 850	5 680 600	5 817 115	5 957 150	6 100 895
Põhitegevuse tulem	1 489 867	1 271 895	1 188 690	1 150 840	1 112 450	1 073 355
Investeermistegevus kokku	-2 514 731	-1 535 420	-2 053 650	-2 427 500	-1 681 850	-689 900
Eelarve tulem	-1 024 864	-263 525	-864 960	-1 276 660	-569 400	383 455
Finantseerimistegevus	1 814 062	-300 688	-288 320	1 271 835	569 546	-221 785
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	1 431 352	-564 213	-1 153 280	-4 825	146	161 670
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	642 155	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 722 559	1 158 346	5 066	241	387	162 057
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	3 210 503	2 535 906	2 247 586	3 519 421	4 088 967	3 867 182
Netovõlakoormus (eurodes)	1 487 944	1 377 560	2 242 520	3 519 180	4 088 580	3 705 125
Netovõlakoormus (%)	21,6%	20,3%	32,6%	50,5%	57,8%	51,6%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	6 885 959	6 769 745	6 869 290	6 967 955	7 069 600	7 174 250
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	100,0%	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 398 015	5 392 185	4 626 770	3 448 775	2 981 020	3 469 125

Tundlikkuse analüüs

Antsla valla eelarvestrateegia on koostatud konservatiivsuse printsiibist lähtuvalt. Teatud tõenäosusega võivad aga ilmnedä sündmused, mis parandavad või halvendavad kohaliku omavalitsuse finantspositsiooni baas-stsenaariumiga võrreldes. Isegi mõne protsendiline muutus tuludes või kuludes mõjutab oluliselt eelarve võimalusi.

Kõige olulisem ja samas kõige raskemini prognoositav tululiik on iga omavalitsuse jaoks üksikisiku tulumaks. Tulumaks moodustab põhitegevuse tuludest ca 50 protsenti. Ühe tululiigi nii suur osatähtsus tähendab ka suuremat riski tulude laekumisele. Valla tulude jaoks on risk ka see, kui riik muudab tulude laekumist reguleerivad seadusi. Füüsilise isiku tulumaksu laekumise riski maandab osaliselt riigi eelarvest tasandusfondi eraldise muutus. Eelarve on tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele: tulude võimalik vähenemine seoses Covid-19 viirusest põhjustatud majanduslangusest või vananevast rahvastikust. Vähenemine toimub just tööealiste vanusegrupis. Siit võib põhitegevuse kulude ja investeeringute planeerimisel tekkida vajadus vähemolulisi tegevusi edasi lükata.

Põhitegevuse tulude madal kasv aastas ei võimalda kõiki vajaminevaid tegevusi teha. Püsib vajadus jätkata kulude ülevaatamist.

Kokkuvõte

Eelarvestrateegias on antud ülevaade Antsla valla eelarve tuludest, kuludest, investeermis- ja finantseermistegevusest aastatel 2022-2025 ning koostatud prognoosid nelja eelseisva aasta kohta. Eelarvestrateegia on struktureeritud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatule.

Antsla vald peab strateegiaperioodil kinni omavalitsustele riigi poolt kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest – kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoormuse ülemmäärast.

Võimalik on teha järgneval neljal aastal valla arenguks vajalikke investeeringuid ja pakkuda teenuseid.

Laenude teenindamiseks vajalik põhitegevuse tulem on võimalik saavutada vaid põhitegevuse kulude kokkuhoiu arvelt. Samuti puudub vallal täielik omafinantseerimise võimekus ning investeringud saab teha vaid toetuste ja laenude kaasabil.

Eelarvestrateegia koondtabelid Rahandusministeeriumile esitatavatel vormidel

	2020 täitmine	2021 eeldatav täitmine	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve	2025 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	6 885 959	6 769 745	6 869 290	6 967 955	7 069 600	7 174 250
<i>Maksutulud</i>	3 228 125	3 339 000	3 434 790	3 533 455	3 635 100	3 739 750
sh tulumaks	3 081 906	3 193 000	3 288 790	3 387 455	3 489 100	3 593 750
sh maamaks	146 219	146 000	146 000	146 000	146 000	146 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	266 065	305 000	305 000	305 000	305 000	305 000
<i>Saadavad toetused tegevuskuludeks</i>	3 381 896	3 121 245	3 125 000	3 125 000	3 125 000	3 125 000
sh tasandusfond	1 087 230	1 062 882	1 065 000	1 065 000	1 065 000	1 065 000
sh toetusfond	2 132 254	1 898 363	1 900 000	1 900 000	1 900 000	1 900 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	162 412	160 000	160 000	160 000	160 000	160 000
Muud tegevustulud	9 875	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Põhitegevuse kulud kokku	5 396 093	5 497 850	5 680 600	5 817 115	5 957 150	6 100 895
Antavad toetused tegevuskuludeks	236 813	264 600	267 200	269 900	272 600	275 300
Muud tegevuskulud	5 159 280	5 233 250	5 413 400	5 547 215	5 684 550	5 825 595
sh personalikulud	3 394 550	3 449 190	3 552 600	3 659 245	3 769 020	3 882 090
sh majandamiskulud	1 764 395	1 783 560	1 810 300	1 837 470	1 865 030	1 893 005
sh muud kulud	334	500	50 500	50 500	50 500	50 500
Põhitegevuse tulem	1 489 867	1 271 895	1 188 690	1 150 840	1 112 450	1 073 355
Investeermistegevus kokku	-2 514 731	-1 535 420	-2 053 650	-2 427 500	-1 681 850	-689 900
Põhivara müük (+)	1 419	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Põhivara soetus (-)	-2 119 474	-2 094 570	-2 850 000	-2 300 000	-2 500 000	-500 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-1 979 392	-1 416 048	-1 870 000	-1 930 000	-1 300 000	-500 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	140 082	735 000	980 000	370 000	1 200 000	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-71 223	-159 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-444 200	0	-73 600	-390 600	-277 700	-88 000
Finantstulud (+)	116	150	100	100	100	100
Finantskulud (-)	-21 451	-32 000	-25 150	-22 000	-19 250	-17 000
Eelarve tulem	-1 024 864	-263 525	-864 960	-1 276 660	-569 400	383 455
Finantseerimistegevus	1 814 062	-300 688	-288 320	1 271 835	569 546	-221 785
Kohustiste võtmine (+)	1 995 000	0		1 535 100	819 700	
Kohustiste tasumine (-)	-180 938	-300 688	-288 320	-263 265	-250 154	-221 785
Likviidsete varade muutus (+ suuremine, - vähenemine)	1 431 352	-564 213	-1 153 280	-4 825	146	161 670
Nouete ja kohustiste saldode muutus kokku (+/-)	642 155	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 722 559	1 158 346	5 066	241	387	162 057
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	3 210 503	2 535 906	2 247 586	3 519 421	4 088 967	3 867 182
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)	373 909					

Netovõlakoormus (eurodes)	1 487 944	1 377 560	2 242 520	3 519 180	4 088 580	3 705 125
Netovõlakoormus (%)	21,6%	20,3%	32,6%	50,5%	57,8%	51,6%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	6 885 959	6 769 745	6 869 290	6 967 955	7 069 600	7 174 250
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 398 015	5 392 185	4 626 770	3 448 775	2 981 020	3 469 125
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0
Kohustiste võtmise kontroll	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Põhitegevuse tulude muutus	-	-2%	1%	1%	1%	1%
Põhitegevuse kulude muutus	-	2%	3%	2%	2%	2%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,28	1,23	1,21	1,20	1,19	1,18